

Republik Ayiti

AKADEMI KREYÒL AYISYEN (AKA)

Anba Zanmann resevwa Akademi Kreyòl Ayisyen

Nan lide pou mache kontre divès asosyasyon, regwoupman ak enstitisyon pou fwote lide sou lang kreyòl ayisyen an, dimanch 11 oktòb 2020, Akademi Kreyòl Ayisyen (AKA) te plante pikèt li nan **Anba Zanmann** pou òganize yon kozri. Inisyativ sa antre nan kad selebrasyon Mwa lang ak kilti kreyòl 2020 an.

Pou kenbe lespri tèm AKA pou mwa a okòtb 2020 an, “**Lang kreyòl la se eritaj kiltirèl nou**”, Akademisyen Guy-Gérald MÉNARD te jete pwojektè sou “angajman politik ak revandikasyon popilè nan zèv Feliks Moriso Lewa.” Nan tèks sila a, n ap pataje kèk lòsyè refleksyon Akademisyen an ak ou.

Akademisyen Guy-Gérald MÉNARD fè konnen, “yon revyi ameriken ki rele “Left Curve”, ki vle di Koube Agoch, pibliye yon atik nan ane 1999, kote powèt Pòl Larak voye yon ochan pou Feliks Moriso Lewa, nan okazyon lanmò gwo ekriven ayisyen sa a ki pati kite nou 5 septanm 1998 nan vil Miyami. Pòl Larak ekri e m ap site: “Malere ki te aprann li ak ekri kreyòl soti toupatou ann Ayiti vin devan tonm Moriso pou di powèt yo a *Mèsi, papa, mèsi pou powèm natif natal yo, pou powèm dyakout yo, pou Antigòn, mèsi pou ti vwayaj nan lalin nan, pou Jak Aleksi, mèsi pou pèp la, pou Lafrik, mèsi anpil papa.*”

Fraz sa a rezime poukont li nivo ak valè angajman Feliks Moriso Lewa te pran atravè zèv powetik ak teyatral li. Yon pwezi ak yon pwoz kontestatè, konbatif, ki pran pozisyon pou lavi miyò. Yon pwezi ak yon pwoz ki nan kè reyalyte epòk li e ki ap batay pou bati yon lòt demen.

Lòt aspè Akademisyen Guy-Gérald MÉNARD abode nan zèv powèt Feliks Moriso Lewa se paske, Moriso «te chwazi pa rete deyò pou tounen lakay vin mennen yon batay bò kote mas popilè yo. Ositou l ap kite djòb li kòm Direktè Jeneral Ministè Edikasyon Nasyonal pou l lage kò l nan literati nètale. Moriso reyalyze byen bonè : pou sitiyasyon mas yo chanje, pou peyi a soti kote l ye a, fòk ayisyen konnen ki moun yo ye, ki lang ki pa yo. Se sa k fè an lagan powèt la pran pati pou yon pwezi nan lang kreyòl, lang pèp ayisyen an. Li batay pou yon literati ki pa yon literati dèyè manman k ap chare nòm estetik oksidantal yo. Nou kapab di pwezi Moriso Lewa a louvri chimen pou yon literati kreyòl ann Ayiti. Sa pa vle di anvan sa pa t gen moun ki te konn ekri an kreyòl. Men, se li menm ki bati yon zèv ki se tout yon pwojè pou valorize lang kreyòl la. Pwezi Moriso a chita lan kè imajinè ayisyen an, nan anviwonman lokal la avèk pwòp referan li, senbolis li, ritmik li, mitoloji li. Baz li se kilti popilè a. Nan premye nimewo revyi Demanbre ki parèt nan mwa septanm 2012 powèt Jòj Kastrà ak ekriven Jozafa Laj epi Pyè Richa Nasis tonbe dakò pou rekonèt enpòtans kapital inovasyon Moriso Lewa pote ak valè travay li fè, pou enpoze pwezi kreyòl la epi ba li jarèt. Premye tèks Dyakout 1 an di aklè»:

« *M ap ekri yon liv kreyòl
M ap li l nan radyo pou tout moun tandè
M ap ekri yon liv nan lang pa m
Mesye a yo mèt ri
M konn sa m ap fè
M bezwen moun pa m konprann
M bezwen nèg pa m tandè*»

Refleksyon Akademisyen Guy-Gérald MÉNARD fè nou wè pwofondè ak aganjman Félix Morisseau LEROY, yonn nan pi gwo defansè lang kreyòl ayisyen an. Pandan n ap selebre Mwa lang ak kilti kreyòl la anba tèm “**Lang kreyòl la se eritaj kiltirèl nou**” “**Lang kreyòl la se eritaj kiltirèl nou**”, Akademi Kreyòl Ayisyen envite tout moun li zèv Félix Morisseau LEROY.

@ Direksyon Kominikasyon